

Tien verbeteringen voor de Participatiewet

1. Garandeer werkvoorzieningen

Niemand mag vanwege de aard en ernst van de beperking uitgesloten worden van de arbeidsmarkt. Garandeer de beschikbaarheid van noodzakelijke werkvoorzieningen voor alle groepen arbeidsgehandicapten onafhankelijk van de verdien capaciteit of hoogte van ondersteuningsbehoefte. Ook de Nuggers (niet uitkeringsgerechtigden) moeten hier gebruik van kunnen maken.

Het compensatiebeginsel zoals dat nu in de Wmo verankerd is of de Wia voor alle werknemers, biedt de wettelijke basis voor rechtszekerheid en maatwerk in voorzieningen. Ook mag een match tussen werknemer en werkgever, zonder tussenkomst van een gemeente, niet verloren gaan omdat de financiële middelen voor ondersteuning of aanpassing van een werkplek niet meer beschikbaar zijn.

2. Baangaranties en quotumregeling arbeidsgehandicapten

Richt de baangaranties en quotumregeling arbeidsgehandicapten op de groep waarvoor die bedoeld is. Hiervoor is het noodzakelijk dat objectief en transparant wordt vastgesteld of iemand een structurele functionele arbeidsbeperking heeft en welke ondersteuning er nodig is.

3. Maatschappelijk meedoen naar vermogen

Stem de Participatiewet, de Wmo en het (passend) onderwijs goed op elkaar af, want deze wetten richten zich alle drie op maatschappelijke participatie. Voorzieningen uit de Wmo en de Participatiewet moeten gelijktijdig ingezet kunnen worden en zijn niet voorliggend aan elkaar. Hierdoor ontstaan nieuwe mogelijkheden om allerlei vormen van 'maatschappelijk meedoen naar vermogen' te ontwikkelen. Idealiter is dat betaald werk op de arbeidsmarkt voor iedereen. Zolang dat (nog) niet kan, via (arbeidsmatige) dagbesteding, mantelzorg, vrijwilligerswerk, opleiding, stages tot en met vormen van tijdelijk onbetaald werk.

4. Opbouw inclusieve samenleving

Op gemeentelijk niveau moet een brede integrale agenda 'inclusief beleid' tot stand komen, in lijn met het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap. De overheveling van taken naar gemeenten moet dan ook gepaard gaan met een opdracht aan gemeenten om het VN-verdrag als leidraad te nemen, ook bij de uitwerking van de Participatiewet. Het is belangrijk vast te leggen op welke punten gemeenten zich moeten verantwoorden, zodat de Nederlandse Staat kan aantonen dat zij daadwerkelijk met het verdrag aan de slag is gegaan.

5. Meedoen naar vermogen moet lonen

Maatschappelijk meedoen naar vermogen moet voor iedereen lonen. Werken met behoud van uitkering kan alleen als tijdelijke leeropstap naar een reguliere baan en met een begeleidingsplan. Ook voor mensen met een medische urenbeperking moet meedoen naar vermogen lonen in betaald werk. Als blijkt dat mensen niet tot betaald werken in staat zijn dan horen zij niet thuis in de Participatiewet.

6. Onafhankelijke cliëntondersteuning

Iedereen moet zelfstandig beroep kunnen doen op onafhankelijke cliëntondersteuning. Dit is ondersteuning die los staat van de belangen van gemeenten en aanbieders.

7. Realistische (her)beoordeling en zachte landing ex-Wajongers

Het is niet realistisch om 140.000 Wajongers af te schatten omdat zij theoretisch kunnen werken. Meer Wajongers moeten daarom van herbeoordeling uitgesloten worden. Alle herbeoordeelde Wajongers met werkvermogen moeten een reëel en eerlijk perspectief hebben om de inkomensgevolgen op te kunnen vangen (recht op re-integratietraject). Ook moeten zij uitgezonderd worden van de kostendelersnorm, partnertoets en vermogenstoets.

8. Stevige rechtspositie

De overheveling van taken naar gemeenten kan alleen als de (rechts)positie van cliënten goed is geregeld. Ook voor de Participatiewet moet gelden dat mensen zelf de regie kunnen voeren en de keuze kunnen maken voor de invulling van hun participatieplan en om hun ondersteuning zelf te kunnen regelen via een PGB. Naast het opnemen van het compensatiebeginsel in de wet en de beschikbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning moeten ook de transparante indicatiestelling en medezeggenschap zijn gegarandeerd.

9. Eerlijke spelregels

Van mensen die een uitkering ontvangen kan worden gevraagd zich in te spannen aan het werk te komen of op andere wijze maatschappelijk mee te doen naar vermogen. Zij hebben hierin altijd zelf de eerste stem. Op basis van eerlijke spelregels en criteria, met respect voor persoonlijke integriteit.

10. Een toereikend vangnet: Rapid Response Team

Voorkom dat mensen tussen wal en schip vallen. Stel gedurende vijf jaar een Rapid Response Team in dat op verzoek van burgers, werknemers en werkgevers tijdig ingevlogen wordt als onredelijke en bizarre situaties dreigen te ontstaan. Deze brigades hebben reparatiemacht en bestaan uit deskundigen, voorgedragen door cliëntenorganisaties, werkgevers en gemeenten.